

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร” จากการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่รวบรวมจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๕๓ ชุด และได้ นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ โดยแบ่งการนำเสนอผลการศึกษาออกเป็น ๕ ตอน ดังต่อไปนี้

๔.๑ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ผลการวิเคราะห์การจัดการศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร

๔.๓ ผลการเปรียบเทียบการจัดการศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร

๔.๔ ข้อเสนอแนะแนวทางการศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร

๔.๕ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

๔.๑ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ระดับชั้น และเกรดเฉลี่ย มีรายละเอียดดังตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		ประชากรกลุ่มตัวอย่าง (n = ๓๕๓)	
		จำนวน	ร้อยละ
๑. เพศ			
๑)	ชาย	๑๔๖	๔๑.๔
๒)	หญิง	๒๐๗	๕๘.๖
	รวม	๓๕๓	๑๐๐.๐
๒. ระดับชั้น			
๑)	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔	๑๒๕	๓๕.๔
๒)	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕	๑๒๐	๓๔.๐
๓)	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖	๑๐๘	๓๐.๖
	รวม	๓๕๓	๑๐๐.๐
๓. เกรดเฉลี่ย			
๑)	เกรดเฉลี่ยต่ำกว่า ๑.๐๐	๓	๐.๘
๒)	เกรดเฉลี่ย ๑.๐๑ – ๑.๕๐	๑๑	๓.๑
๓)	เกรดเฉลี่ย ๑.๕๑ – ๒.๐๐	๑๗	๔.๘
๔)	เกรดเฉลี่ย ๒.๐๑ – ๒.๕๐	๖๔	๑๘.๑
๕)	เกรดเฉลี่ย ๒.๕๑ – ๓.๐๐	๑๓๔	๓๘.๐
๖)	เกรดเฉลี่ย ๓.๐๑ – ๓.๕๐	๘๔	๒๓.๘
๗)	เกรดเฉลี่ย ๓.๕๑ – ๔.๐๐	๔๐	๑๑.๓
	รวม	๓๕๓	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๑ เป็นการแสดงข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ ระดับชั้น และเกรดเฉลี่ย

ด้านเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิง มีจำนวน ๒๐๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๖ รองลงมาเป็นเพศชาย มีจำนวน ๑๔๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๔ ตามลำดับ

ด้านระดับชั้น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ มีจำนวน ๑๒๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๔ รองลงมาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ มีจำนวน ๑๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๐ และสุดท้ายอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ มีจำนวน ๑๐๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๖ ตามลำดับ

ด้านเกรดเฉลี่ย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีเกรดเฉลี่ย ๒.๕๑ – ๓.๐๐ มีจำนวน ๑๓๔ คน คิดเป็น ร้อยละ ๓๘.๐ รองลงมา มีเกรดเฉลี่ย ๓.๐๑ – ๓.๕๐ มีจำนวน ๘๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๘ มีเกรดเฉลี่ย ๒.๐๑ – ๒.๕๐ มีจำนวน ๖๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๑ มีเกรดเฉลี่ย ๓.๕๑ – ๔.๐๐ มีจำนวน ๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๓ มีเกรดเฉลี่ย ๑.๕๑ – ๒.๐๐ มีจำนวน ๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๘ มีเกรดเฉลี่ย ๑.๐๑ – ๑.๕๐ มีจำนวน ๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๑ และมีเกรดเฉลี่ยต่ำกว่า ๑.๐๐ มีจำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๘ ตามลำดับ

๔.๒ ผลการวิเคราะห์การจัดการศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานครทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ ๑. ด้านฉันทะ ๒. ด้านวิริยะ ๓. ด้านจิตตะ ๔. ด้านวิมังสา โดยพิจารณาเป็นรายด้าน

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับ การศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม

ข้อ	หลักอิทธิบาท ๔	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับ	อันดับ
๑	ด้านฉันทะ	๓.๖๘	๐.๕๖	มาก	๒
๒	ด้านวิริยะ	๓.๕๙	๐.๕๘	มาก	๓
๓	ด้านจิตตะ	๓.๗๐	๐.๖๑	มาก	๑
๔	ด้านวิมังสา	๓.๕๑	๐.๖๓	มาก	๔
ภาพรวม		๓.๖๒	๐.๕๓	มาก	

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = ๓.๖๒, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๕๓) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ๑ ด้าน คือ ด้านจิตตะ (ค่าเฉลี่ย = ๓.๗๐, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๖๑) รองลงมา คือ ด้านฉันทะ (ค่าเฉลี่ย = ๓.๖๘, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๕๖) และด้านวิริยะ (ค่าเฉลี่ย = ๓.๕๙, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๕๘) ส่วนข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ ด้านวิมังสา (ค่าเฉลี่ย = ๓.๕๑, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๖๓) เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร **ด้านฉันทะ**

ข้อ	ด้านฉันทะ	ประชากรกลุ่มตัวอย่าง (n=๓๕๓)			
		ระดับความคิดเห็น			
		($\bar{X}$)	S.D.	ระดับ	อันดับ
๑.	นักเรียนพึงพอใจในความรู้ของคุณครูประจำวิชา	๓.๗๓	๐.๗๘	มาก	๕
๒.	นักเรียนพอใจในการเรียนทุกวิชา	๓.๓๑	๐.๗๙	ปานกลาง	๑๐
๓.	นักเรียนมีความรักในโรงเรียนที่ตนเรียน	๓.๘๖	๐.๘๔	มาก	๑
๔.	นักเรียนเอาใจใส่ในการเรียนอยู่เสมอ	๓.๕๖	๐.๗๔	มาก	๙
๕.	นักเรียนสามารถทำงานกลุ่มและพอใจที่จะทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี	๓.๘๓	๐.๘๖	มาก	๒
๖.	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดให้ด้วยความพึงพอใจและเต็มใจ	๓.๖๒	๐.๘๘	มาก	๘
๗.	นักเรียนช่วยเหลืองานของโรงเรียนด้วยความพึงพอใจ	๓.๗๕	๐.๘๒	มาก	๔
๘.	มีความพึงพอใจในการเลือกกิจกรรมมีความเพียรในการศึกษามีความคิดที่ฉลาดใช้ปัญญาในการรอบรู้	๓.๖๕	๐.๘๒	มาก	๗
๙.	นักเรียนประพฤติตนถูกต้องตามระเบียบด้วยความพึงพอใจรักและศรัทธาในสถาบัน	๓.๘๐	๐.๘๑	มาก	๓
๑๐.	นักเรียนพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ของคุณครูผู้สอน	๓.๖๘	๐.๘๗	มาก	๖
รวม		๓.๖๘	๐.๕๖	มาก	

ตารางที่ ๔.๓ พบว่า ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร ด้านฉันทะ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = ๓.๖๘, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๕๖) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ๙ ข้อ ได้แก่ นักเรียนมีความรักในโรงเรียนที่ตนเรียน (ค่าเฉลี่ย = ๓.๘๖, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๘๔) นักเรียนสามารถทำงานกลุ่มและพอใจที่จะทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี (ค่าเฉลี่ย = ๓.๘๓, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๘๖) นักเรียนประพฤติตนถูกต้องตามระเบียบด้วยความพึงพอใจรักและศรัทธาในสถาบัน (ค่าเฉลี่ย = ๓.๘๐, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๘๑) นักเรียนช่วยเหลืองานของโรงเรียนด้วยความพึงพอใจ (ค่าเฉลี่ย = ๓.๗๕, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๘๒) นักเรียนพึงพอใจในความรู้ของคุณครูประจำวิชา (ค่าเฉลี่ย = ๓.๗๓, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๗๘) นักเรียนพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ของคุณครูผู้สอน (ค่าเฉลี่ย = ๓.๖๘, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๘๗) มี

ความพึงพอใจในการเลือกกิจกรรมมีความเพียรในการศึกษามีความคิดที่ฉลาดใช้ปัญญาในการรอบรู้ (ค่าเฉลี่ย = ๓.๖๕, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๘๒) นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดให้ด้วยความพึงพอใจและเต็มใจ (ค่าเฉลี่ย = ๓.๖๒, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๘๘) และนักเรียนเอาใจใส่ในการเรียนอยู่เสมอ (ค่าเฉลี่ย = ๓.๕๖, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๗๔) ส่วนข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ นักเรียนพอใจในการเรียนทุกวิชา (ค่าเฉลี่ย = ๓.๓๑, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๗๙) เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร **ด้านวิริยะ**

ข้อ	ด้านวิริยะ	ประชากรกลุ่มตัวอย่าง (n=๓๕๓)			
		ระดับความคิดเห็น			
		($\bar{X}$)	S.D.	ระดับ	อันดับ
๑.	นักเรียนมีความพากเพียรในการเรียน	๓.๖๗	๐.๗๖	มาก	๖
๒.	นักเรียนมีความพากเพียรไม่ย่อท้อต่อการเรียนรู้	๓.๗๑	๐.๗๘	มาก	๔
๓.	นักเรียนมีความพยายามศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ	๓.๖๐	๐.๘๑	มาก	๘
๔.	นักเรียนมีความอดทนต่อการเรียนการสอน	๓.๗๖	๐.๘๓	มาก	๒
๕.	เมื่อนักเรียนรู้สึกท้อในเวลาเรียนหรือเหนื่อยกับการเรียน จะเตือนตนด้วยการสร้างแรงกระตุ้นให้กับตนเอง	๓.๗๘	๐.๘๔	มาก	๑
๖.	นักเรียนไม่พูดคุยเรื่องอื่นใดที่นอกเหนือจากครูสอน	๒.๗๗	๐.๙๗	ปานกลาง	๑๐
๗.	นักเรียนมีความพยายามในการเรียนถึงแม้วิชาที่เรียนอยู่จะยากเพียงใดก็ตาม	๓.๕๗	๐.๘๒	มาก	๙
๘.	นักเรียนพยายามตั้งใจเรียนในทุกรายวิชาอย่างสม่ำเสมอ	๓.๖๓	๐.๘๔	มาก	๗
๙.	นักเรียนสนใจกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งภายในภายนอกห้องเรียนด้วยความกระตือรือร้น	๓.๖๘	๐.๘๓	มาก	๕
๑๐.	นักเรียนมีความขยันบากบั่นอาจหาญเข้มแข็งอดทนในการทำงานจนงานสำเร็จ	๓.๗๕	๐.๘๒	มาก	๓
รวม		๓.๕๙	๐.๕๘	มาก	

ตารางที่ ๔.๔ พบว่า ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร ด้านวิริยะ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = ๓.๕๙, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๕๘) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ๙ ข้อ ได้แก่ เมื่อนักเรียนรู้สึกท้อในเวลาเรียนหรือเหนื่อยกับการเรียน จะเตือนตนด้วยการสร้างแรงกระตุ้นให้กับตนเอง (ค่าเฉลี่ย = ๓.๗๘, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๘๔) รองลงมาคือ นักเรียนมีความอดทนต่อการเรียนการสอน (ค่าเฉลี่ย = ๓.๗๖, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๘๓) นักเรียนมีความขยันบากบั่นอาจหาญเข้มแข็งอดทนในการทำงานจนงานสำเร็จ (ค่าเฉลี่ย = ๓.๗๕, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๘๒) นักเรียนมีความพากเพียรไม่ย่อท้อ

ต่อการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย = ๓.๗๑, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๗๘) นักเรียนสนใจกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งภายในภายนอกห้องเรียนด้วยความกระตือรือร้น (ค่าเฉลี่ย = ๓.๖๘, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๘๓) นักเรียนมีความพากเพียรในการเรียน (ค่าเฉลี่ย = ๓.๖๗, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๗๖) นักเรียนพยายามตั้งใจเรียนในทุกรายวิชาอย่างสม่ำเสมอ (ค่าเฉลี่ย = ๓.๖๓, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๘๔) นักเรียนมีความพยายามศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ (ค่าเฉลี่ย = ๓.๖๐, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๘๑) นักเรียนมีความพยายามในการเรียนถึงแม้วิชาที่เรียนอยู่จะยากเพียงใดก็ตาม (ค่าเฉลี่ย = ๓.๕๗, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๘๒) ส่วนข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ นักเรียนไม่พูดคุยเรื่องอื่นใดที่นอกเหนือจากครูสอน (ค่าเฉลี่ย = ๒.๗๗, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๘๗) เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การศึกษา การจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอน เมือง กรุงเทพมหานคร ด้านจิตตะ

ข้อ	ด้านจิตตะ	ประชากรกลุ่มตัวอย่าง (n=๓๕๓)			
		ระดับความคิดเห็น			
		($\bar{X}$)	S.D.	ระดับ	อันดับ
๑.	นักเรียนมีจิตใจตั้งมั่นกับเรื่องที่กำลังเรียนมากกว่าที่จะทำเรื่องอื่น	๓.๔๔	๐.๘๓	มาก	๙
๒.	นักเรียนตั้งใจเรียนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ด้วย อุตสาหะและอุทิศใจใฝ่เรียนรู้	๓.๔๒	๐.๘๒	มาก	๑๐
๓.	นักเรียนเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมายด้วยการ อุตสาหะอุทิศใจให้งานจนบรรลุเป้าหมาย	๓.๖๓	๐.๘๑	มาก	๘
๔.	นักเรียนแก้ไขงานที่บกพร่องให้ดียิ่งขึ้นด้วยการคิด ไตร่ตรองประเมินค่าคิดค้นหาแนวทางพัฒนาให้ดีขึ้น	๓.๖๗	๐.๗๕	มาก	๗
๕.	นักเรียนช่วยดูแลรักษาความสะอาดภายในโรงเรียน ด้วยจิตสำนึก	๓.๖๙	๐.๘๔	มาก	๕
๖.	นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ในรายวิชานั้นๆ	๓.๖๗	๐.๘๕	มาก	๖
๗.	นักเรียนมีความคิดที่จะปฏิบัติต่อระเบียบโรงเรียน อย่างถูกต้อง	๓.๗๕	๐.๘๔	มาก	๔
๘.	นักเรียนช่วยเหลือครูในการทำงานด้วยความ ขยันหมั่นเพียรและเต็มใจ	๓.๘๔	๐.๘๑	มาก	๒
๙.	นักเรียนมีสัมมาคารวะ กตัญญูรู้คุณด้วยจิตเคารพรัก ใครในครูอาจารย์	๔.๑๑	๐.๘๑	มาก	๑
๑๐.	นักเรียนคิดตอบแทนคุณของโรงเรียนที่ตนเรียนเสมอ	๓.๗๕	๐.๙๐	มาก	๓
รวม		๓.๗๐	๐.๖๑	มาก	

ตารางที่ ๔.๕ พบว่า ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การศึกษาการจัดการเรียน การสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร ด้านจิตตะ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = ๓.๗๐, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๖๑) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ๑๐ ข้อ ได้แก่ นักเรียนมีสัมมาคารวะ กตัญญูรู้คุณ ด้วยจิตเคารพรักใคร่ในครูอาจารย์ (ค่าเฉลี่ย = ๔.๑๑, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๘๑) รองลงมาคือ นักเรียนช่วยเหลือครูในการทำงานด้วยความขยันหมั่นเพียรและเต็มใจ (ค่าเฉลี่ย = ๓.๘๔, ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน = ๐.๘๑) นักเรียนคิดตอบแทนคุณของโรงเรียนที่ตนเรียนเสมอ (ค่าเฉลี่ย = ๓.๗๕, ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๙๐) นักเรียนมีความคิดที่จะปฏิบัติต่อระเบียบโรงเรียนอย่างถูกต้อง (ค่าเฉลี่ย = ๓.๗๕,

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๘๔) นักเรียนช่วยดูแลรักษาความสะอาดภายในโรงเรียนด้วยจิตสำนึก (ค่าเฉลี่ย = ๓.๖๙, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๘๔) นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ในรายวิชานั้นๆ (ค่าเฉลี่ย = ๓.๖๗, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๘๕) นักเรียนแก้ไขงานที่บกพร่องให้ดียิ่งขึ้นด้วยการคิดไตร่ตรองประเมินค่าคิดค้นหาแนวทางพัฒนาให้ดีขึ้น (ค่าเฉลี่ย = ๓.๖๗, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๗๕) นักเรียนเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมายด้วยการอุทิศตัวอุทิศใจให้งานจนบรรลุเป้าหมาย (ค่าเฉลี่ย = ๓.๖๓, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๘๑) นักเรียนมีจิตใจตั้งมั่นกับเรื่องที่กำลังเรียนมากกว่าที่จะทำเรื่องอื่น (ค่าเฉลี่ย = ๓.๔๔, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๘๓) ส่วนข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ นักเรียนตั้งใจเรียนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ด้วยการอุทิศตัวและอุทิศใจใฝ่เรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย = ๓.๔๒, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๘๒) เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การศึกษา การจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร ด้านวิม้งสา

ข้อ	ด้านวิม้งสา	ประชากรกลุ่มตัวอย่าง (n=๓๕๓)			
		ระดับความคิดเห็น			
		($\bar{X}$)	S.D.	ระดับ	อันดับ
๑.	นักเรียนตรวจสอบงานที่ทำก่อนส่ง และส่งงานสม่ำเสมอ	๓.๕๕	๐.๙๐	มาก	๗
๒.	เมื่อนักเรียนเรียนวิชาใดๆก็ตาม จะคิดพิจารณาไตร่ตรองหาเหตุผลที่ถูกต้องพร้อมกับการแก้ไขปัญหาต่างๆ ด้วยเหตุผลที่เหมาะสมเสมอ	๓.๖๒	๐.๗๙	มาก	๔
๓.	นักเรียนเข้าห้องสมุดสม่ำเสมออย่างน้อยสัปดาห์ละครั้งด้วยจิตระหนักรู้ว่าแสวงหาความรู้	๒.๗๑	๑.๔๔	ปานกลาง	๑๐
๔.	นักเรียนมีความพยายามศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ	๓.๔๕	๐.๘๒	ปานกลาง	๘
๕.	นักเรียนมีความฝึกฝนในการเรียนมากขึ้น	๓.๖๓	๐.๘๑	มาก	๓
๖.	นักเรียนมีความพยายามและฝึกฝนในการอ่านหนังสือเพิ่มมากขึ้น	๓.๓๖	๐.๙๑	ปานกลาง	๙
๗.	นักเรียนใช้ปัญหาพิจารณาใคร่ครวญก่อนทำงานทุกครั้ง	๓.๕๙	๐.๘๐	มาก	๖
๘.	นักเรียนมีการตรวจตราหาเหตุผลเพิ่มมากขึ้น	๓.๕๙	๐.๘๖	มาก	๕
๙.	นักเรียนใช้ทรัพย์สินต่างๆ อย่างประหยัดและรู้คุณค่าด้วยการไตร่ตรอง ใคร่ครวญประเมินค่า	๓.๗๔	๐.๙๒	มาก	๒
๑๐.	นักเรียนเข้าห้องเรียนตรงเวลาในการใคร่ครวญแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเอง	๓.๘๒	๐.๙๑	มาก	๑
รวม		๓.๕๑	๐.๖๓	มาก	

ตารางที่ ๔.๖ พบว่า ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร ด้านวิม้งสา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = ๓.๕๑, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๖๓) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน ๗ ข้อ ได้แก่ นักเรียนเข้าห้องเรียนตรงเวลาในการใคร่ครวญแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเอง (ค่าเฉลี่ย = ๓.๘๒, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๙๑) รองลงมามีนักเรียนใช้ทรัพย์สินต่างๆ อย่างประหยัดและรู้คุณค่าด้วยการไตร่ตรอง ใคร่ครวญประเมินค่า

(ค่าเฉลี่ย = ๓.๗๔, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๙๒) นักเรียนมีความฝักใฝ่ในการเรียนมาก (ค่าเฉลี่ย = ๓.๖๓, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๘๑) เมื่อนักเรียนเรียนวิชาใด ๆ ก็ตาม จะคิดพิจารณาไตร่ตรองหาเหตุผลที่ถูกต้องพร้อมกับการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ด้วยเหตุผลที่เหมาะสมเสมอ (ค่าเฉลี่ย = ๓.๖๒, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๗๙) นักเรียนมีการตรวจตราหาเหตุผลเพิ่มมากขึ้น (ค่าเฉลี่ย = ๓.๕๙, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๘๖) นักเรียนใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญก่อนทำงานทุกครั้ง (ค่าเฉลี่ย = ๓.๕๙, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๘๐) และนักเรียนตรวจสอบงานที่ทำก่อนส่ง และส่งงานสม่ำเสมอ (ค่าเฉลี่ย = ๓.๕๕, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๙๐) อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน ๓ ข้อ ได้แก่ นักเรียนมีความพยายามศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ (ค่าเฉลี่ย = ๓.๔๕, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๘๒) นักเรียนมีความพยายามและฝักใฝ่ในการอ่านหนังสือเพิ่มมากขึ้น (ค่าเฉลี่ย = ๓.๓๖, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๙๑) ส่วนข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ นักเรียนเข้าห้องสมุดสม่ำเสมออย่างน้อยสัปดาห์ละครั้งด้วยจิตตระหนักค้นคว้าแสวงหาความรู้ (ค่าเฉลี่ย = ๒.๗๑, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๑.๔๔) เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

๔.๓ ผลการเปรียบเทียบการศึกษากิจการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบเกี่ยวกับ การศึกษากิจการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร ทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างตัวแปร ได้แก่ เพศ ระดับชั้น และเกรดเฉลี่ย โดยแสดงการวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean = $\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) การทดสอบค่าที (t – test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

สมมติฐานที่ ๑ นักเรียนที่มี เพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๗ การเปรียบเทียบ การศึกษากิจการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ โดยแสดงการวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean = $\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) การทดสอบค่าที (t – test)

ข้อ	ศึกษากิจการจัดการเรียนการสอน อิทธิบาท ๔	ชาย		หญิง		(n = ๓๕๓)	
		($\bar{X}$)	S.D.	($\bar{X}$)	S.D.	t	Sig
๑	ด้านฉันทะ	๓.๖๗	๐.๕๗	๓.๖๙	๐.๕๔	-๐.๓๔	๐.๔๒
๒	ด้านวิริยะ	๓.๖๒	๐.๖๒	๓.๕๗	๐.๕๔	๐.๖๖	๐.๒๒
๓	ด้านจิตตะ	๓.๖๙	๐.๖๙	๓.๗๐	๐.๕๕	-๐.๑๗	๐.๐๔*
๔	ด้านวิมังสา	๓.๔๘	๐.๖๙	๓.๕๒	๐.๕๙	-๐.๕๖	๐.๑๒
รวม		๓.๖๑	๐.๕๙	๓.๖๒	๐.๕๙	-๐.๑๒	๐.๐๓*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๗ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบ การศึกษากิจการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ พบว่า นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษากิจการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ยกเว้นด้านฉันทะ,ด้านวิริยะ และด้านวิมังสา

สมมติฐานที่ ๒ นักเรียนที่มี ระดับชั้นต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๘ การเปรียบเทียบ การศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับชั้นตามการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

ข้อ	ศึกษาการจัดการเรียนการสอนอิทธิบาท ๔	ประชากรกลุ่มตัวอย่าง (n = ๓๕๓)					
		แหล่งข้อมูล	SS	df	MS	F	Sig
๑.	ด้านฉันทะ	ระหว่างกลุ่ม	๑.๐๘	๒.๐๐	๐.๕๔	๑.๗๕	๐.๑๘
		ภายในกลุ่ม	๑๐๗.๗๙	๓๕๐.๐๐	๐.๓๑		
		รวม	๑๐๘.๘๗	๓๕๒.๐๐			
๒.	ด้านวิริยะ	ระหว่างกลุ่ม	๒.๑๖	๒.๐๐	๑.๐๘	๓.๒๙	๐.๐๔*
		ภายในกลุ่ม	๑๑๔.๘๒	๓๕๐.๐๐	๐.๓๓		
		รวม	๑๑๖.๙๘	๓๕๒.๐๐			
๓.	ด้านจิตตะ	ระหว่างกลุ่ม	๒.๐๒	๒.๐๐	๑.๐๑	๒.๗๒	๐.๐๗
		ภายในกลุ่ม	๑๒๙.๕๙	๓๕๐.๐๐	๐.๓๗		
		รวม	๑๓๑.๖๐	๓๕๒.๐๐			
๔.	ด้านวิมังสา	ระหว่างกลุ่ม	๓.๒๓	๒.๐๐	๑.๖๒	๔.๐๘	๐.๐๒*
		ภายในกลุ่ม	๑๓๘.๖๓	๓๕๐.๐๐	๐.๔๐		
		รวม	๑๔๑.๘๖	๓๕๒.๐๐			
ภาพรวมทุกด้าน		ระหว่างกลุ่ม	๑.๗๒	๒.๐๐	๐.๘๖	๓.๐๔	๐.๐๕*
		ภายในกลุ่ม	๙๘.๘๔	๓๕๐.๐๐	๐.๒๘		
		รวม	๑๐๐.๕๖	๓๕๒.๐๐			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๘ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบ การศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับชั้น โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า นักเรียนที่มีระดับชั้นต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ยกเว้นด้านฉันทะและจิตตะที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ดังนั้นจึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของ Least Significant Difference (LSD) ดังตารางที่ ๔.๙ - ๔.๑๑

ตารางที่ ๔.๙ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของการศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมืองกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม จำแนกตามระดับชั้น เป็นรายคู่

ระดับชั้น	$\bar{X}$	ประชากรกลุ่มตัวอย่าง (n = ๓๕๓)		
		มัธยมศึกษาปีที่ ๔	มัธยมศึกษาปีที่ ๕	มัธยมศึกษาปีที่ ๖
		๓.๕๒	๓.๖๗	๓.๖๗
มัธยมศึกษาปีที่ ๔	๓.๕๒	-	-๐.๑๕*	-๐.๑๕*
มัธยมศึกษาปีที่ ๕	๓.๖๗		-	๐.๐๐
มัธยมศึกษาปีที่ ๖	๓.๖๗			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๙ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของการศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมืองกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับชั้น โดยภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ มีระดับความคิดเห็นน้อยกว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

ตารางที่ ๔.๑๐ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของการศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมืองกรุงเทพมหานคร ด้านวิริยะ จำแนกตามระดับชั้น เป็นรายคู่

ระดับชั้น	$\bar{X}$	ประชากรกลุ่มตัวอย่าง (n = ๓๕๓)		
		มัธยมศึกษาปีที่ ๔	มัธยมศึกษาปีที่ ๕	มัธยมศึกษาปีที่ ๖
		๓.๔๙	๓.๖๓	๓.๖๗
มัธยมศึกษาปีที่ ๔	๓.๔๙	-	-๐.๑๔	-๐.๑๘*
มัธยมศึกษาปีที่ ๕	๓.๖๓		-	-๐.๐๔
มัธยมศึกษาปีที่ ๖	๓.๖๗			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๐ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่การศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมืองกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับชั้น ด้านวิริยะ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ มีระดับความคิดเห็นน้อยกว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

ตารางที่ ๔.๑๑ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของการศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร **ด้านวิม้งสา** จำแนกตามระดับชั้น เป็นรายคู่

ระดับชั้น	$\bar{X}$	ประชากรกลุ่มตัวอย่าง (n = ๓๕๓)		
		มัธยมศึกษาปีที่ ๔	มัธยมศึกษาปีที่ ๕	มัธยมศึกษาปีที่ ๖
		๓.๓๙	๓.๕๒	๓.๖๓
มัธยมศึกษาปีที่ ๔	๓.๓๙	-	-๐.๑๓	-๐.๒๔*
มัธยมศึกษาปีที่ ๕	๓.๕๒		-	-๐.๑๑
มัธยมศึกษาปีที่ ๖	๓.๖๓			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๑ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของการศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับชั้น ด้านวิม้งสา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ มีระดับความคิดเห็นน้อยกว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

สมมติฐานที่ ๓ นักเรียนที่มี เกรดเฉลี่ยต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๒ การเปรียบเทียบ การศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเกรดเฉลี่ย ตามการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

ข้อ	ศึกษาการจัดการเรียนการสอนอิทธิบาท ๔	ประชากรกลุ่มตัวอย่าง (n = ๓๕๓)					
		แหล่งข้อมูล	SS	df	MS	F	Sig
๑.	ด้านฉันทะ	ระหว่างกลุ่ม	๕.๗๑	๖.๐๐	๐.๙๕	๓.๑๙	๐.๐๑**
		ภายในกลุ่ม	๑๐๓.๑๖	๓๔๖.๐๐	๐.๓๐		
		รวม	๑๐๘.๘๗	๓๕๒.๐๐			
๒.	ด้านวิริยะ	ระหว่างกลุ่ม	๔.๖๖	๖.๐๐	๐.๗๘	๒.๓๙	๐.๐๓*
		ภายในกลุ่ม	๑๑๒.๓๒	๓๔๖.๐๐	๐.๓๓		
		รวม	๑๑๖.๙๘	๓๕๒.๐๐			
๓.	ด้านจิตตะ	ระหว่างกลุ่ม	๘.๒๗	๖.๐๐	๑.๓๘	๓.๘๗	๐.๐๐**
		ภายในกลุ่ม	๑๒๓.๓๓	๓๔๖.๐๐	๐.๓๖		
		รวม	๑๓๑.๖๐	๓๕๒.๐๐			
๔.	ด้านวิมังสา	ระหว่างกลุ่ม	๘.๒๘	๖.๐๐	๑.๓๘	๓.๕๘	๐.๐๐**
		ภายในกลุ่ม	๑๓๓.๕๘	๓๔๖.๐๐	๐.๓๙		
		รวม	๑๔๑.๘๖	๓๕๒.๐๐			
ภาพรวมทุกด้าน		ระหว่างกลุ่ม	๕.๙๖	๖.๐๐	๐.๙๙	๓.๖๓	๐.๐๐**
		ภายในกลุ่ม	๙๔.๖๑	๓๔๖.๐๐	๐.๒๗		
		รวม	๑๐๐.๕๖	๓๕๒.๐๐			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบ การศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเกรดเฉลี่ย โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ และ

๐.๐๑ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนั้นจึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของ Least Significant Difference (LSD) ดังตารางที่ ๔.๑๓ - ๔.๑๗

ตารางที่ ๔.๑๓ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของการศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม จำแนกตามเกรดเฉลี่ย เป็นรายคู่

เกรดเฉลี่ย	$\bar{X}$	ประชากรกลุ่มตัวอย่าง (n = ๓๕๓)						
		ต่ำกว่า ๑.๐๐	๑.๐๑ - ๑.๕๐	๑.๕๑ - ๒.๐๐	๒.๐๑ - ๒.๕๐	๒.๕๑ - ๓.๐๐	๓.๐๑ - ๓.๕๐	๓.๕๑ - ๔.๐๐
		๓.๑๓	๓.๓๘	๓.๖๒	๓.๕๐	๓.๖๐	๓.๖๔	๓.๙๒
ต่ำกว่า ๑.๐๐	๓.๑๓	-	-๐.๒๕	-๐.๔๙	-๐.๓๗	-๐.๔๗	-๐.๕๑	-๐.๗๙*
๑.๐๑ - ๑.๕๐	๓.๓๘		-	-๐.๒๔	-๐.๑๒	-๐.๒๒	-๐.๒๖	-๐.๕๔*
๑.๕๑ - ๒.๐๐	๓.๖๒			-	๐.๑๒	๐.๐๒	-๐.๐๒	-๐.๓๐*
๒.๐๑ - ๒.๕๐	๓.๕๐				-	-๐.๑๐	-๐.๑๔	-๐.๔๒*
๒.๕๑ - ๓.๐๐	๓.๖๐					-	-๐.๐๔	-๐.๓๒*
๓.๐๑ - ๓.๕๐	๓.๖๔						-	-๐.๒๘*
๓.๕๑ - ๔.๐๐	๓.๙๒							-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๓ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของการศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเกรดเฉลี่ย โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ และ ๐.๐๑ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ พบว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยต่ำกว่า ๑.๐๐ มีระดับความคิดเห็นน้อยกว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๓.๕๑ - ๔.๐๐, นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๑.๐๑ - ๑.๕๐ มีระดับความคิดเห็นน้อยกว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๓.๕๑ - ๔.๐๐, นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๑.๕๑ - ๒.๐๐ มีระดับความคิดเห็นน้อยกว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๓.๕๑ - ๔.๐๐, นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๒.๐๑ - ๒.๕๐ มีระดับความคิดเห็นน้อยกว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๓.๕๑ - ๔.๐๐, นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๒.๕๑ - ๓.๐๐ มีระดับความคิดเห็นน้อยกว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๓.๕๑ - ๔.๐๐ และนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๓.๐๑ - ๓.๕๐ มีระดับความคิดเห็นน้อยกว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๓.๕๑ - ๔.๐๐,

ตารางที่ ๔.๑๔ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของการศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร **ด้านฉันทะ** จำแนกตามเกรดเฉลี่ย เป็นรายคู่

		ประชากรกลุ่มตัวอย่าง (n = ๓๕๓)						
เกรดเฉลี่ย	$\bar{X}$	ต่ำกว่า ๑.๐๐	๑.๐๑ - ๑.๕๐	๑.๕๑ - ๒.๐๐	๒.๐๑ - ๒.๕๐	๒.๕๑ - ๓.๐๐	๓.๐๑ - ๓.๕๐	๓.๕๑ - ๔.๐๐
		๓.๑๐	๓.๕๘	๓.๘๔	๓.๖๐	๓.๖๔	๓.๖๕	๓.๙๘
ต่ำกว่า ๑.๐๐	๓.๑๐	-	-๐.๔๘	-๐.๗๔*	-๐.๕๐	-๐.๕๔	-๐.๕๕	-๐.๘๘*
๑.๐๑ - ๑.๕๐	๓.๕๘		-	-๐.๒๖	-๐.๐๒	-๐.๐๖	-๐.๐๗	-๐.๔๐*
๑.๕๑ - ๒.๐๐	๓.๘๔			-	๐.๒๔	๐.๒๐	๐.๑๙	-๐.๑๔
๒.๐๑ - ๒.๕๐	๓.๖๐				-	-๐.๐๔	-๐.๐๕	-๐.๓๘*
๒.๕๑ - ๓.๐๐	๓.๖๔					-	-๐.๐๑	-๐.๓๔*
๓.๐๑ - ๓.๕๐	๓.๖๕						-	-๐.๓๓*
๓.๕๑ - ๔.๐๐	๓.๙๘							-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๔ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของการศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเกรดเฉลี่ย ด้านฉันทะแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ และ ๐.๐๑ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ พบว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยต่ำกว่า ๑.๐๐ มีระดับความคิดเห็นน้อยกว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๑.๕๑ - ๒.๐๐ และเกรดเฉลี่ย ๓.๕๑ - ๔.๐๐, นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๑.๐๑ - ๑.๕๐ มีระดับความคิดเห็นน้อยกว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๓.๕๑ - ๔.๐๐, นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๒.๐๑ - ๒.๕๐ มีระดับความคิดเห็นน้อยกว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๓.๕๑ - ๔.๐๐, นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๒.๕๑ - ๓.๐๐ มีระดับความคิดเห็นน้อยกว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๓.๕๑ - ๔.๐๐ และนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๓.๐๑ - ๓.๕๐ มีระดับความคิดเห็นน้อยกว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๓.๕๑ - ๔.๐๐.

ตารางที่ ๔.๑๕ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของการศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร ด้านวิริยะ จำแนกตามเกรดเฉลี่ย เป็นรายคู่

เกรดเฉลี่ย	$\bar{X}$	ประชากรกลุ่มตัวอย่าง (n = ๓๕๓)						
		ต่ำกว่า ๑.๐๐	๑.๐๑ - ๑.๕๐	๑.๕๑ - ๒.๐๐	๒.๐๑ - ๒.๕๐	๒.๕๑ - ๓.๐๐	๓.๐๑ - ๓.๕๐	๓.๕๑ - ๔.๐๐
		๓.๑๗	๓.๓๔	๓.๕๒	๓.๕๒	๓.๕๙	๓.๕๙	๓.๘๖
ต่ำกว่า ๑.๐๐	๓.๑๗	-	-๐.๑๗	-๐.๓๕	-๐.๓๕	-๐.๔๒	-๐.๔๒	-๐.๖๙*
๑.๐๑ - ๑.๕๐	๓.๓๔		-	-๐.๑๘	-๐.๑๘	-๐.๒๕	-๐.๒๕	-๐.๕๒*
๑.๕๑ - ๒.๐๐	๓.๕๒			-	๐.๐๐	-๐.๐๗	-๐.๐๗	-๐.๓๔
๒.๐๑ - ๒.๕๐	๓.๕๒				-	-๐.๐๗	-๐.๐๗	-๐.๓๔*
๒.๕๑ - ๓.๐๐	๓.๕๙					-	๐.๐๐	-๐.๒๗
๓.๐๑ - ๓.๕๐	๓.๕๙						-	-๐.๒๗*
๓.๕๑ - ๔.๐๐	๓.๘๖							-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๕ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของการศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเกรดเฉลี่ย ด้านวิริยะแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ พบว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยต่ำกว่า ๑.๐๐ มีระดับความคิดเห็นน้อยกว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๓.๕๑ - ๔.๐๐, นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๑.๐๑ - ๑.๕๐ มีระดับความคิดเห็นน้อยกว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๓.๕๑ - ๔.๐๐, นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๒.๐๑ - ๒.๕๐ มีระดับความคิดเห็นน้อยกว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๓.๕๑ - ๔.๐๐ และนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๓.๐๑ - ๓.๕๐ มีระดับความคิดเห็นน้อยกว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๓.๕๑ - ๔.๐๐,

ตารางที่ ๔.๑๖ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของการศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร ด้านจิตตะ จำแนกตามเกรดเฉลี่ย เป็นรายคู่

		ประชากรกลุ่มตัวอย่าง (n = ๓๕๓)						
เกรดเฉลี่ย	$\bar{X}$	ต่ำกว่า ๑.๐๐	๑.๐๑ - ๑.๕๐	๑.๕๑ - ๒.๐๐	๒.๐๑ - ๒.๕๐	๒.๕๑ - ๓.๐๐	๓.๐๑ - ๓.๕๐	๔.๐๑
		๓.๑๓	๓.๔๗	๓.๗๔	๓.๔๙	๓.๗๒	๓.๗๑	๔.๐๑
ต่ำกว่า ๑.๐๐	๓.๑๓	-	-๐.๓๔	-๐.๖๑	-๐.๓๖	-๐.๕๙	-๐.๕๘	-๐.๘๘*
๑.๐๑ - ๑.๕๐	๓.๔๗		-	-๐.๒๗	-๐.๐๒	-๐.๒๕	-๐.๒๔	-๐.๕๕*
๑.๕๑ - ๒.๐๐	๓.๗๔			-	๐.๒๕	๐.๐๒	๐.๐๓	-๐.๒๗
๒.๐๑ - ๒.๕๐	๓.๔๙				-	-๐.๒๓*	-๐.๒๒*	-๐.๕๒*
๒.๕๑ - ๓.๐๐	๓.๗๒					-	๐.๐๑	-๐.๒๙*
๓.๐๑ - ๓.๕๐	๓.๗๑						-	-๐.๓๐*
๓.๕๑ - ๔.๐๐	๔.๐๑							-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๖ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของการศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเกรดเฉลี่ย ด้านจิตตะแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ และ ๐.๐๑ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ พบว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยต่ำกว่า ๑.๐๐ มีระดับความคิดเห็นน้อยกว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๓.๕๑ - ๔.๐๐, นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๑.๐๑ - ๑.๕๐ มีระดับความคิดเห็นน้อยกว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๓.๕๑ - ๔.๐๐, นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๒.๐๑ - ๒.๕๐ มีระดับความคิดเห็นน้อยกว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๒.๕๑ - ๓.๐๐, ที่มีเกรดเฉลี่ย ๓.๐๑ - ๓.๕๐ และนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๓.๕๑ - ๔.๐๐, นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๒.๕๑ - ๓.๐๐ มีระดับความคิดเห็นน้อยกว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๓.๕๑ - ๔.๐๐ และนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๓.๐๑ - ๓.๕๐ มีระดับความคิดเห็นน้อยกว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๓.๕๑ - ๔.๐๐,

ตารางที่ ๔.๑๗ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของการศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมืองกรุงเทพมหานคร ด้านวิม้งสา จำแนกตามเกรดเฉลี่ย เป็นรายคู่

เกรดเฉลี่ย	$\bar{X}$	ประชากรกลุ่มตัวอย่าง (n = ๓๕๓)						
		ต่ำกว่า ๑.๐๐	๑.๐๑ - ๑.๕๐	๑.๕๑ - ๒.๐๐	๒.๐๑ - ๒.๕๐	๒.๕๑ - ๓.๐๐	๓.๐๑ - ๓.๕๐	๓.๕๑ - ๔.๐๐
		๓.๑๓	๓.๑๔	๓.๓๙	๓.๔๐	๓.๔๖	๓.๕๙	๓.๘๕
ต่ำกว่า ๑.๐๐	๓.๑๓	-	๐.๐๑	-๐.๒๖	-๐.๒๗	-๐.๓๓	-๐.๔๖	-๐.๗๒
๑.๐๑ - ๑.๕๐	๓.๑๔		-	-๐.๒๕	-๐.๒๖	-๐.๓๒	-๐.๔๕*	-๐.๗๑*
๑.๕๑ - ๒.๐๐	๓.๓๙			-	-๐.๐๑	-๐.๐๗	-๐.๒๐	-๐.๔๖*
๒.๐๑ - ๒.๕๐	๓.๔๐				-	-๐.๐๖	-๐.๑๙	-๐.๔๕*
๒.๕๑ - ๓.๐๐	๓.๔๖					-	-๐.๑๓	-๐.๓๙*
๓.๐๑ - ๓.๕๐	๓.๕๙						-	-๐.๒๖*
๓.๕๑ - ๔.๐๐	๓.๘๕							-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๗ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่การศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมืองกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเกรดเฉลี่ย ด้านวิม้งสา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ และ ๐.๐๑ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ พบว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๑.๐๑ - ๑.๕๐ มีระดับความคิดเห็นน้อยกว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๓.๐๑ - ๓.๕๐ และนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๓.๕๑ - ๔.๐๐, นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๑.๕๑ - ๒.๐๐ มีระดับความคิดเห็นน้อยกว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๓.๕๑ - ๔.๐๐, นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๒.๐๑ - ๒.๕๐ มีระดับความคิดเห็นน้อยกว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๓.๕๑ - ๔.๐๐, นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๒.๕๑ - ๓.๐๐ มีระดับความคิดเห็นน้อยกว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๓.๕๑ - ๔.๐๐ และนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๓.๐๑ - ๓.๕๐ มีระดับความคิดเห็นน้อยกว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย ๓.๕๑ - ๔.๐๐,

๔.๔ ข้อเสนอแนะแนวทางการศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร

สรุปความคิดเห็นข้อเสนอแนะแนวทางของนักเรียนเกี่ยวกับ การศึกษาการจัดการเรียน การสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร ทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ ๑. ด้านฉันทะ ๒. ด้านวิริยะ ๓. ด้านจิตตะ ๔. ด้านวิมังสา ดังตารางที่ ๔.๑๘ - ๔.๒๑

ตารางที่ ๔.๑๘ แสดงจำนวนและค่าร้อยละความคิดเห็นข้อเสนอแนะแนวทางของ การศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับ **ด้านฉันทะ** โดยภาพรวม

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ประชากรกลุ่มตัวอย่าง (n = ๓๕๓)	
		จำนวน	ร้อยละ
๑.	คุณครูไม่ควรพูดนอกเนื้อหาสาระมากเกินไป เพราะจะทำให้เด็กนักเรียนเบื่อและไม่สนใจในการเรียนรู้	๙๘	๒๗.๗๖
๒.	คุณครูควรจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนสำนึกรัก ในโรงเรียนของตนเอง	๘๓	๒๓.๕๑
๓.	คุณครูควรสนับสนุนการจัดกิจกรรมประจำหมวดการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนรักและสนใจในหมวดการเรียนรู้ นั้น ๆ	๘๑	๒๒.๙๔
	ภาพรวม	๒๖๒	๗๔.๒๒

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ **ด้านฉันทะ** ที่เด่นชัดที่สุด ๓ ประเด็น ได้แก่ คุณครูไม่ควรพูดนอกเนื้อหาสาระมากเกินไป เพราะจะทำให้เด็กนักเรียนเบื่อและไม่สนใจในการเรียนรู้ จำนวน ๙๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๗๖ รองลงมา คือ คุณครูควรจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนสำนึกรัก ในโรงเรียนของตนเอง จำนวน ๘๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๕๑ และคุณครูควรสนับสนุนการจัดกิจกรรมประจำหมวดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนรักและสนใจในหมวดการเรียนรู้ นั้นๆ จำนวน ๘๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๙๔ เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม ของนักเรียนที่มีความคิดเห็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ **ด้านฉันทะ** จำนวน ๒๖๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๒๒ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๑๙ แสดงจำนวนและค่าร้อยละความคิดเห็นข้อเสนอแนะแนวทางของการศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับ **ด้านวิริยะ** โดยภาพรวม

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ประชากรกลุ่มตัวอย่าง (n = ๓๕๓)	
		จำนวน	ร้อยละ
๑.	คุณครูควรมีวิธีสอนที่หลากหลาย ควรมีสื่อการเรียนการสอน	๑๑๐	๓๑.๑๖
๒.	ควรกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้		
๓.	ควรจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้น่าเรียน ไม่ให้นักเรียนนั่งใกล้กันเกินไป ทำให้พูดคุยหยอกล้อกันได้ง่าย		
๔.	คุณครูควรสร้างแรงจูงใจ ให้เด็กนักเรียนอยากเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ	๕๖	๑๕.๘๖
๕.	คุณครูควรสร้างแรงจูงใจ ให้เด็กนักเรียนอยากเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ	๕๔	๑๕.๒๙
ภาพรวม		๒๒๐	๖๒.๓๒

จากตารางที่ ๔.๑๙ พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ **ด้านวิริยะ** ที่เด่นชัดที่สุด ๓ ประเด็น ได้แก่ คุณครูควรมีวิธีสอนที่หลากหลาย ควรมีสื่อการเรียนการสอน ควรกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ จำนวน ๑๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๑๖ รองลงมา คือ ควรจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้น่าเรียน ไม่ให้นักเรียนนั่งใกล้กันเกินไป ทำให้พูดคุยหยอกล้อกันได้ง่าย จำนวน ๕๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๘๖ และคุณครูควรสร้างแรงจูงใจ ให้เด็กนักเรียนอยากเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ จำนวน ๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๒๙ เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม ของนักเรียนที่มีความคิดเห็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ **ด้านวิริยะ** จำนวน ๒๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๓๒ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๒๐ แสดงจำนวนและค่าร้อยละความคิดเห็นข้อเสนอแนะแนวทางของการศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับ **ด้านจิตตะ** โดยภาพรวม

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ประชากรกลุ่มตัวอย่าง (n = ๓๕๓)	
		จำนวน	ร้อยละ
๑.	ควรแนะนำให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการเรียนรู้	๕๒	๑๔.๗๓
๒.	ควรแนะนำวิธีการและหลักการ ในการคิดวิเคราะห์ พร้อมกับนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	๓๐	๘.๔๙
๓.	ควรสอนหลักความเป็นจริง มากกว่าหลักวิชาการ	๑๕	๔.๒๔
ภาพรวม		๙๗	๒๗.๔๖

จากตารางที่ ๔.๒๐ พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ **ด้านจิตตะ** ที่เด่นชัดที่สุด ๓ ประเด็น ได้แก่ ควรแนะนำให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ จำนวน ๕๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๗๓ รองลงมา คือ ควรแนะนำวิธีการและหลักการ ในการคิดวิเคราะห์ พร้อมกับนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน จำนวน ๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๔๙ และควรสอนหลักความเป็นจริง มากกว่าหลักวิชาการ จำนวน ๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๒๔ เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม ของนักเรียนที่มีความคิดเห็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ **ด้านจิตตะ** จำนวน ๙๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๔๖ ตามลำดับ

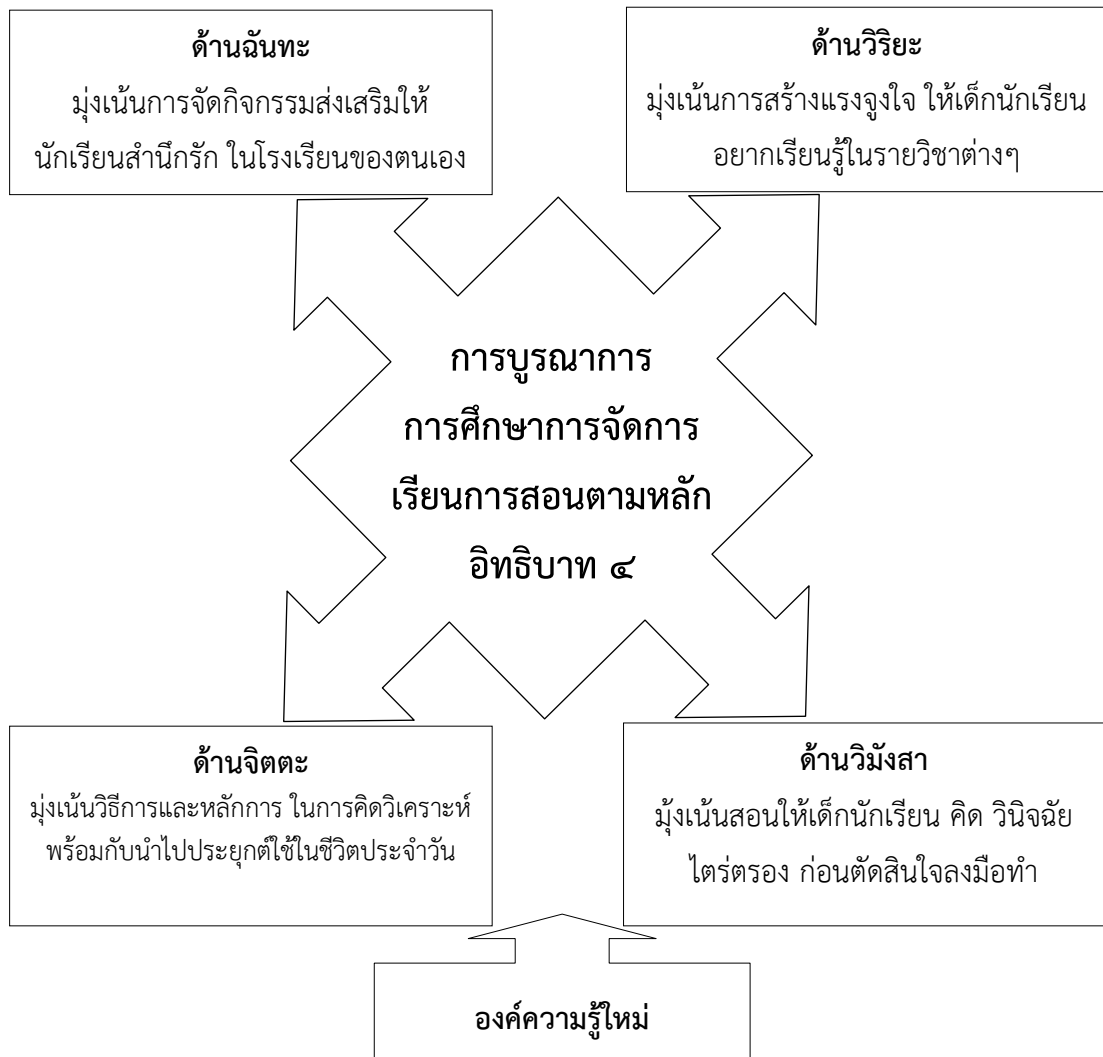
ตารางที่ ๔.๒๑ แสดงจำนวนและค่าร้อยละความคิดเห็นข้อเสนอแนะแนวทางของการศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับ **ด้านวิมังสา** โดยภาพรวม

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ประชากรกลุ่มตัวอย่าง (n = ๓๕๓)	
		จำนวน	ร้อยละ
๑.	ควรสอนให้คิดด้วยหลักการและเหตุผล สมเหตุสมผลหรือไม่	๕๕	๑๕.๕๘
๒.	ควรสอนให้เด็กนักเรียน คิด วิวินิจฉัย ไตร่ตรอง ก่อนตัดสินใจลงมือทำ	๕๓	๑๕.๐๑
๓.	ควรสอนให้นักเรียนย้าคิดย้าทำในการเรียนการสอน	๓๘	๑๐.๗๖
	ภาพรวม	๑๔๖	๔๑.๓๕

จากตารางที่ ๔.๒๑ พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ **ด้านวิมังสา** ที่เด่นชัดที่สุด ๓ ประเด็น ได้แก่ ควรสอนให้คิดด้วยหลักการและเหตุผล สมเหตุสมผลหรือไม่ จำนวน ๕๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๕๘ รองลงมา คือ ควรสอนให้เด็กนักเรียน คิด วิวินิจฉัย ไตร่ตรอง ก่อนตัดสินใจลงมือทำ จำนวน ๕๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๐๑ และควรสอนให้นักเรียนย้าคิดย้าทำในการเรียน จำนวน ๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๗๖ เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม ของนักเรียนที่มีความคิดเห็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ **ด้านวิมังสา** จำนวน ๑๔๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๓๕ ตามลำดับ

๔.๕ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษาการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ทำให้ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้ใหม่จากการศึกษาดังแผนภาพที่ ๔.๕.๑ ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๑ แสดงสรุปองค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการวิจัย

จากแผนภาพที่ ๔.๕.๑ แสดงให้เห็นการศึกษากิจการจัดการเรียนการสอนตามหลักอิทธิบาท ๔ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตตอนเมือง กรุงเทพมหานคร มี ๔ คือ ด้านฉันทะ ด้านวิริยะ ด้านจิตตะ ด้านวิมังสา และนักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ฉะนั้น การจัดการเรียนการสอนควรมีการมุ่งเน้นการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนสำนึกรัก ในโรงเรียนของตนเองพร้อมมุ่งเน้นการสร้างแรงจูงใจ ให้เด็กนักเรียนอยากเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ พร้อมมีการมุ่งเน้นวิธีการและหลักการ ในการคิดวิเคราะห์ พร้อมก็นำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน และความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมการคิดทำสิ่งใหม่ ๆ มุ่งเน้นวิธีการและหลักการ ในการคิดวิเคราะห์ พร้อมก็นำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันจากการประยุกต์ใช้หลักธรรมของอิทธิบาท ๔ ที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่า ฉันทะ และวิริยะเป็นหลักปฏิบัติที่ช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการเผชิญ ปัญหาและอุปสรรคในการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี โดยมีจิตตะและวิมังสาเป็นหลักปฏิบัติที่ช่วยให้ การเอาชนะปัญหาและอุปสรรคในการทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การสอนครบสมบูรณ์ เหมาะแก่การสอนในทุกด้านให้ทันความเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน